

vandaag Dood van een asielzoeker

Op het bed van Guled Nasir in de Amsterdamse Vluchtgarage zijn bloemen gelegd. De vluchteling wordt maandag in Amsterdam begraven. FOTO KOEN VAN WEEL, ANP

Over zijn vroegere leven sprak hij niet.

Nico de Fijter

“Wacht maar af, die verblijfsvergunning die komt er wel.” Guled Nasir zegt het vaak tegen zijn vriend Fuad Guhaad. “Let maar op. Het gaat ons lukken. Je moet hoop houden. Geduldig zijn.” Hier, in Nederland, in een leegstaande parkeergarage, hebben beide Somaliërs elkaar leren kennen. Ze worden goede vrienden. Avonden lang zitten ze te praten, op de eerste verdieping van die parkeergarage, in Fuads kamer. Of in de kamer ernaast, waar nog drie andere Somaliërs een plek hebben gevonden. Dan spelen ze spelletjes, drinken thee. In juli vieren ze er het Suikerfeest.

Een goede vriend kun je wel gebruiken, in die leegstaande Amsterdamse parkeergarage. Het is er vies. Douches zijn er niet. Warm water evenmin. Meer dan 120 afgewezen asielzoekers bivakkeren er. Allemaal mannen. Dicht op elkaar gepakt. Gefrustreerd over het gebrek aan perspectief. Boos dat ze zijn afgewezen. Verongelijkt dat de immigratiedienst beweert dat het in hun land van herkomst veilig genoeg is. Ongeduldig, als hun advocaat meldt dat er nog te weinig aanknopings-

punten zijn om een nieuwe asielprocedure op te starten. Agressief, om alles. Vooral als er bij gedronken wordt.

Ook al delen Fuad en Guled taal en moederland – over vroeger, over het leven in Somalië hebben ze het eigenlijk nooit. Het is te pijnlijk. Omdat het herinnert aan wat ze achterlieten, aan familie, aan geliefden, aan geweld dat ze ontvluchten. Omdat het onderstreept dat ze nog steeds niet hebben waar ze al zo lang op hopen.

Fuad weet alleen dat Guled uit de Somalische hoofdstad Mogadishu komt. Maar verder? Over zijn familie heeft Guled het nooit. Fuad weet niets van het bestaan van een broer, een zus, een moeder.

Yusuf Guled Nasir heeft – zoals bijna alle Somalische asielzoekers – geen identiteitspapieren. Over een deugdelijke burgerlijke stand beschikt het jarenlang regeringsloze en burgeroorlog voerende Somalië niet. Waarschijnlijk is hij geboren in Mogadishu, de hoofdstad. In zijn asioldossier staat weliswaar 1 juli 1982 als geboortedatum, maar dat klopt niet. Wie asiel aanvraagt, maar geen idee heeft van de eigen geboortedatum, krijgt van de immigratiedienst 1 januari of 1 juli als

geboortedatum. Wie vóór 1 juli asiel aanvraagt, krijgt 1 januari als geboortedatum; wie daarna een asielverzoek indient, 1 juli.

Guled is de oudste van het gezin Nasir. Later volgen twee zusjes en een broertje. Het huis in Mogadishu wordt door veel meer mensen bevolkt: er wonen een paar ooms en tantes, neven en nichten. Er is weinig geld. Naar school gaan Guled en zijn broertje en zusjes niet. Guleds vader kan niet werken: hij is vaak ziek, heeft veel psychische klachten.

De familie Nasir hoort bij de Madhiban-clan, een minderheidsgroep in het in clans en subclans onderverdeelde Somalië. Tegen de immigratiedienst vertelt Guled dat hij en zijn familie veel te vrezen hebben: minderheidsgroepen als Madhiban hebben een zwakke positie in de samenleving, en de extremistische rebellenbeweging Al-Shabaab heeft de clan in het vizier. De rebellen rekruteren veel van hun strijders juist uit deze groepen. Mogelijk hebben zij Guled op het oog.

Toch is hij niet de eerste van de Nasir-familie die besluit het land te ontvluchten. Zijn zes jaar jongere nichtje Shadiya, voor wie hij als een broer is, besluit in 2004 als eerste te

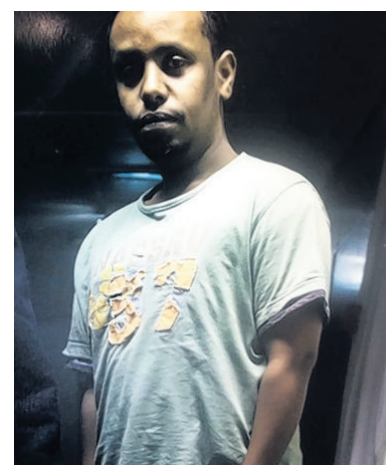
vertrekken. Ze is dan pas zestien jaar oud. Later vertrekt ook Guleds broertje. Hij belandt in Duitsland, maar krijgt geen verblijfsvergunning.

Europa halen, is Shadiya's overtuiging, dat betekent: betere inkomsten, niet alleen voor haarzelf, maar zeker ook voor haar familie.

Als Shadiya vertrekt, is Guled al een tijd taxichauffeur. In een nog net niet uit elkaar vallend barrel probeert hij op een van de busstations van Mogadishu dag in dag uit aan klanten en inkomsten te komen.

In de zomer van 2008 stapte Guled ergens langs de kust van Libië in een bootje. Hij is dan 26 jaar oud – ongeveer. Waar in Zuid-Europa hij aan land komt, is onduidelijk. Vaststaat dat hij op 22 oktober van dat jaar in het asielzoekerscentrum van Ter Apel een aanvraag voor een verblijfsvergunning indient.

Een goed jaar later sjouwt Guled zijn spullen naar een kleine woning in Almere. Hij heeft een verblijfsvergunning en krijgt een kleine uitkering, waarvan hij af en toe een deel naar Somalië kan sturen. Hij meldt zich aan voor Nederlandse les. Af en toe belt hij met Shadiya. Ze vertellen elkaar over hun levens.

Guled Nasir

Shadiya is in Londen beland. Een definitieve verblijfsvergunning heeft ze dan nog niet. Maar dat komt vast goed. Ze heeft er alle vertrouwen in. Terecht, blijkt later.

De IND heeft weliswaar gezegd dat ze nog wel nader onderzoek zullen doen naar Guleds herkomst – in die tijd geen ongebruikelijke aanpak: de instroom van Somalische asielzoekers is zó groot dat veel van hen onder die voorwaarden alvast een verblijfsvergunning krijgen – maar voorsnug mag Guled in Ne-